

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Ontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Besluit van de Vlaamse regering tot vaststelling van de tarieven van het loodsgeld, de loodsvergoedingen voor loodsverrichtingen in de loodsvaarwateren en andere kosten
- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Door middel van het voorliggende ontwerp van besluit, tot wijziging van het huidige besluit van de Vlaamse regering van 15 juli 2016 tot vaststelling van de tarieven van het loodsgeld, de loodsvergoedingen voor loodsverrichtingen in de loodsvaarwateren en andere kosten (hierna: Loodsgeldbesluit 2016), worden enkele verduidelijkingen aangebracht, alsook enkele leemtes in de huidige regelgeving ondervangen.

De basis voor de tarieven van het loodsgeld en de loodsvergoedingen wordt niet verhoogd, doch enkel geactualiseerd aan de hand van een indexering zoals deze reeds opgenomen werd in het besluit van 15 juli 2016. De bestaande blokmaatklassen worden uitgebreid van 60 naar 70 blokmaatklassen, vanwege de schaalvergroting van de schepen die de havens in Vlaanderen aandoen.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Het ontwerp van besluit ressorteert onder het beleidsveld Waterinfrastructuur- en beleid.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande ontwerp van besluit werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2023/86 van 22 maart 2023.

Het advies van de inspectie van Financiën werd verleend op 23 maart 2023, met kenmerk GDR/2023000920. VR 2023 1205 DOC.0560/1

Het begrotingsakkoord werd verleend op 08 mei 2023.

De Raad van State heeft advies 73.652/3 gegeven op 19 juni 2023.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

A.1. Algemeen

Het huidige Loodsgeldbesluit dateert van 2016 en is geënt op de bewoordingen en terminologie van eerdere uitvoeringsbesluiten. Een actualisatie is aan de orde om de bestaande terminologie te verduidelijken waar nodig, leemtes in de regelgeving op te vangen voor situaties die zich in de praktijk stellen, alsook een antwoord te bieden aan huidige tendensen in de scheepvaart, zoals digitalisering, schaalvergroting en nauwere coördinatie tussen partners binnen de Vlaamse nautische keten.

De Vlaamse minister voor Mobiliteit en Openbare werken is, krachtens artikel 24 van de Bijlage bij het Verdrag van 11 januari 1995 tussen het Koninkrijk België, het Vlaamse Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden, tot herziening van het Reglement ter uitvoering van Artikel IX van het Tractaat van 19 april 1839 en van hoofdstuk II, afdelingen 1 en 2, van het Tractaat van 5 november 1842, zoals gewijzigd, voor wat betreft het loodswezen en het gemeenschappelijk toezicht daarop (hierna: Scheldereglement), bevoegd om de loodsgeldtarieven, de loodsvergoedingen en de maatstaven daarvoor vast te stellen, alsmede de regels voor de toepassingen daarvan.

Gelet op bovenvermeld verdrag en de samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland voor de loodsdiensten van de Scheldevaart, werd voorliggend ontwerp van besluit opgesteld na raadpleging van de SOLOS-werkgroep, opgericht bij Samenwerkingsovereenkomst van 24 december 2015 tussen het Vlaamse Gewest en het Nederlands Loodswezen, bestaande uit de vertegenwoordigers van de Vlaamse loodsdienst en de Regionale Loodsencorporatie Scheldemonden.

De voorgestelde wijzigingen bevatten verduidelijkingen van bestaande bepalingen, vangen enkele leemtes op voeren versoepelingen en afschaffingen van de toepassing van bepaalde loodsvergoedingen in, alsook enkele toevoegingen van loodsvergoedingen voor situaties die zich in de praktijk stellen.

Daarnaast worden de bestaande tabellen met loodsgelden voor roro- en niet-roroschepen geactualiseerd aan de hand van de reeds bestaande indexering en uitgebreid met tien nieuwe blokmaatklassen, volgens de bestaande progressie.

Er gebeurde nog een wijziging aan de inwerkingtreding van de bepalingen, die als volgt kan worden gedeut:

Met het ontwerp worden de blokmaatklassen voor de loodsgelden uitgebreid en worden de loodsvergoedingen (bv. meeneemreis, proefvaarten, bestemmingswijzigingen, te late bestellingen, enz...) geactualiseerd.

Door de uitbreiding van de blokmaatklassen is – om de leesbaarheid te vergroten voor de klanten – geopteerd om een nieuwe tabel (met alle blokmaatklassen, inclusief de nieuwe) te publiceren met hierbij de “nieuwe” tarieven. De tarieven worden hierbij niet aangepast, enkel geïndexeerd cf. de timing en principes zoals reeds opgenomen in het Loodsgeldbesluit van 2016.

Gelet op de verwachte publicatie van het ontworpen besluit na 1 augustus, is het noodzakelijk om de inwerkingtreding voor 1 augustus te laten plaatsvinden. Er is namelijk een automatische indexering voorzien per 1 augustus. Door publicatie van het besluit na die datum zou er anders geen indexering zijn in 2023 (door de opname van de niet-geïndexeerde tarieven 2022 in de tabellen van de principiële goedkeuring van het ontwerp). Dit zou bovendien een recurrent effect hebben op de loodsgelden voor de komende jaren.

Om de indexering 2023 correct te kunnen doorvoeren en een logische verderzetting van de geldende tarieven te garanderen, wordt de inwerking treding naar voor geschoven. Dit is evenwel voor de gebruikers een neutrale actie, net omdat er geen inhoudelijke aanpassing is aan de tarieven, maar louter een actualisering.

A.2. Advies Raad van State

De Raad van State heeft gaf op 19 juni 2023 advies 73.652/3.

In het genoemde advies merkt de Raad van State op dat het, voor wat betreft de retributie voor de houders van een verklaring van vrijstelling, niet duidelijk is welke loodsdiensten het gevraagde bedrag van 125 EUR per afgelegd traject waarvoor een verklaring is afgeleverd, verantwoorden. Op deze vraag van de Raad van State wordt bij de artikelsgewijze toelichting hieronder verder ingegaan.

De Raad van State meent eveneens dat het initiële artikel 6 van het ontwerpbesluit, dat een tweede lid toevoegde aan artikel 10 van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 juli 2016, geen doorgang kan vinden bij gebrek aan rechtsgrond. Aan de opmerking van de Raad werd gevolg gegeven en het genoemde artikel werd weggelaten.

Ook de opmerking omtrent de rechtsgronden te vermelden in de aanhef van het besluit, werd verwerkt.

Conform de opmerking van de Raad van State omtrent Engelstalige terminologie, werden enkele Engelstalige termen waar een evident Nederlandstalig equivalent voor bestaat, vervangen. Wat betreft de resterende terminologie, betreft het gangbare en ingeburgerde termen die behouden blijven, eveneens om geen discrepantie te creëren met de internationale bronnen waar deze terminologie uit afkomstig is.

Wat betreft de opmerking omtrent het tariefverschil bij het niet ontschepen van de loods bij (enerzijds) stormbeloodsing en (anderzijds) in alle andere gevallen, wordt bij de artikelsgewijze bespreking verdere verduidelijking gegeven.

Aan de redactionele opmerkingen van de Raad van State werd ten slotte integraal gevolg gegeven.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Dit artikel brengt enkele wijzigingen aan, aan het bestaande artikel 1 van het Loodsgeldbesluit 2016. De bestaande definities van dit besluit worden hierbij op punt gesteld. Er worden verwijzingen opgenomen naar bestaande relevante wet- en regelgeving, opdat de definities gelijk zijn met de terminologie uit verscheidene uitvoeringsbesluiten van het Loodsdecreet en het Scheldereglement.

Artikel 2

Dit artikel wijzigt artikel 2 van het Loodsgeldbesluit 2016. Waarin voorheen enkel sprake was van aanpassingen aan de blokmaat na de vaststelling ervan, wordt dit uitgebreid met nieuw lid vijf tot

en met lid zeven, teneinde de afnemers van loodsdiensten (exploitanten) toe te laten om alle mogelijke rechtzettingen van hun facturatie voor te leggen aan de loodsdienst.

De termijn voor ontvankelijkheid en retroactieve uitwerking wordt voorzien op drie maanden bij wijze van protesttermijn van de factuur. Echter, indien de fout in de facturatie te wijten is aan de loodsdienst, bedraagt de termijn voor ontvankelijkheid en retroactieve uitwerking drie jaar, overeenkomstig de verjaringstermijn van artikel 27 van het Scheldereglement.

Artikel 3

In artikel 5 worden de leden 2 tot en met 5 geschrapt. Zo bevat artikel 5 niet langer verwijzingen naar de betaling van loodsgelden en loodsvergoedingen op de verschillende locaties van de loodsdienst. Heden ten dage gebeuren de betalingen elektronisch op de hoofdzetel van de loodsdienst te Antwerpen. Er wordt ook een nieuw lid toegevoegd waarin wordt opgenomen wat er begrepen wordt onder het begrip 'voldoende geachte zekerheid'.

Artikel 4

Dit artikel wijzigt artikel 6 van het Loodsgeldbesluit 2016, zijnde onder meer de aanpassing van de gebruikte kruisverwijzing naar artikel 13, (B).

Artikel 5

In artikel 9 wordt het bedrag van 105 euro aangepast naar het actueel geïndexeerde bedrag.

De verklaringhouder die een loodsplichtig traject aflegt, kan dit weliswaar doen zonder loods aan boord, maar voor de instandhouding van het systeem van verklaringhouders brengt ieder afgelegd traject een kost voor het Vlaamse Gewest met zich mee.

Er is de operationele kost aan ICT-infrastructuur om alle reizen & trajecten correct bij te houden (gezien een minimum aantal reizen per jaar een vereiste is voor het behalen & behoud van de verklaring van vrijstelling). Daarnaast is er de facturatie van het bijzonder verminderd loodsgeld zelf, alsook de personeelskost voor de administratie rond het actueel houden en bijwerken van de documenten aangeleverd door de gezagvoerders tijdens de geldigheidsduur van hun verklaring van vrijstelling (de voorwaarden waarvan zijn bepaald bij het ministerieel besluit van 20 juni 2005 betreffende de toekenning van een verklaring van vrijstelling voor het nemen van een loods of het gebruikmaken van loodsen op afstand).

Het bijzonder verminderd loodsgeld per afgelegd traject dient om de gemaakte kosten van het systeem voor verklaringen van vrijstelling te vergoeden. Er wordt tenslotte nog opgemerkt dat dit geen fundamentele verhoging van het "oude" tarief betreft, maar louter, zoals gesteld, de verankering van het tarief dat reeds van toepassing was ingevolge vroegere indexeringen.

Artikel 6

Artikel 13, (A) wordt opgeheven, aangezien de definities van dit artikel uit het Loodsgeldbesluit 2016 in voorliggend ontwerp van besluit werden samengevoegd met de definities uit artikel 1.

Artikel 13, (B) wordt verduidelijkt en ondervangt nu enkele bijkomende gevallen waarin de effectieve uitvoering van de loodsreis afwijkt van de loodsbestelling door middel van bijkomende loodsvergoedingen.

In artikel 13 worden sinds ruime tijd twee onderscheiden tarieven bepaald voor het geval de exploitant de loods niet laat ontschepen aan de loodskruispost, maar deze meeneemt naar een buitenlandse haven buiten de Schelderegio.

Dit levert telkens een indirecte kost op voor het Vlaamse Gewest (naast alle reis-, verblijfs-, maaltijdkosten waar de exploitant voor moet instaan) aangezien de loods niet beschikbaar is om andere loodstaken te vervullen.

De kost zoals beschreven in artikel 13, 7° (alle overige gevallen) poogt deze kost te vergoeden, terwijl de heffing in artikel 13, 6° (stormbeloeding) slechts de helft hiervan bedraagt, vanwege een tegemoetkoming aan de exploitant. Een storm is een situatie waar de exploitant geen invloed op heeft. Vandaar het verschil in de heffing.

In artikel 13, punt B, eerste lid, 14° wordt een vergoeding voorzien als de bestemming van loodskruispost van een uitgaande reis gewijzigd wordt op verzoek van de exploitant nadat de eerste loods aan boord is gegaan. Met de "eerste loods" wordt bedoeld de loods van het eerste traject van een (in dit geval uitgaande) scheepsreis door het Scheldemonden gebied. Dat is de rivierloods van Antwerpen tot Vlissingen Rede, of de kanaalloods van Gent tot Vlissingen Rede. Het betreft niet de havenloods.

Er wordt ook een tweede lid met definities voor dit artikel toegevoegd.

Artikel 7

Artikel 14 bevat thans bijkomende vrijstellingen van de betaling van de loodsvergoedingen, naast tekortkomingen van de loodsdienst zelf, ook in de gevallen dat de afwijkingen het gevolg zijn van een tekortkoming van de secundaire ketenpartners.

Artikelen 8 en 9

Deze artikelen wijzigen artikelen 16 en 17 inzake de berekeningswijze en het tarief voor het gebruik van de expertise van loodsen, buiten de effectieve loodsreis of het loodsen op afstand.

Artikel 10

In artikel 18 wordt de vergoeding voor elektronische berichten afgeschaft en maakt deze kosteloos voor de exploitant.

Artikel 11

Artikel 19 beperkt nu de bepaling en aanrekening van de "bunker adjustment factor" tot een positieve waarde.

Artikel 12

In artikel 20 worden wijzigingen aangebracht waardoor de bestaande indexatie van loodsgelden en -vergoedingen op punt worden gesteld.

Artikel 13

De bijlagen bij het bestaande Loodsgeldbesluit worden vervangen:

- Bijlage 1 bevat een geïndexeerde tabel voor de loodsgelden voor niet-roroschepen, alsook een uitbreiding met tien bijkomende blokmaatklassen.
- Bijlage 2 bevat een geïndexeerde tabel voor de loodsgelden van roroschepen, alsook een uitbreiding met tien bijkomende blokmaatklassen.

Artikelen 14 en 15

De artikelen behoeven geen verdere uitleg.

C. ADVIES INSPECTIE VAN FINANCIËN

Er wordt verwezen naar de beslissing van de Vlaamse Regering van 12 mei 2023 (VR 2023 1205 DOC.0560/1).

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Er wordt verwezen naar de beslissing van de Vlaamse Regering van 12 mei 2023 (VR 2023 1205 DOC.0560/1).

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerpbesluit heeft geen impact op het personeelsbestand en op het personeelsbudget van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het ontwerpbesluit heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4 VERDER TRAJECT

Na definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering zal het besluit worden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Besluit van de Vlaamse Regering van 15 juli 2016 tot vaststelling van de tarieven van het loodsgeld, de loodsvergoedingen voor loodsverrichtingen in de loodsvaarwateren en andere kosten;
- 2° de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken,

Lydia PEETERS

Bijlagen:

- het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Besluit van de Vlaamse regering tot vaststelling van de tarieven van het loodsgeld, de loodsvergoedingen voor loodsverrichtingen in de loodsvaarwateren en andere kosten met bijbehorende bijlagen;
- het advies Raad van State